

Udkast af 8. januar 2011

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Indholdsfortegnelse

1. Indledning
2. Gældende ret
 - 2.1. Vejloven
 - 2.2. Privatvejsloven
 - 2.3. Færdselsloven
 - 2.4. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 825 af 25. november 1998 om valgagitation
 - 2.5. Naturbeskyttelsesloven
3. Lovforslagets udformning
 - 3.1. Anvendelsesområdet
 - 3.2. Vejloven
 - 3.3. Privatvejsloven
4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige
5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet
6. Økonomiske og administrative konsekvenser for partierne og listerne
7. Miljømæssige konsekvenser
8. Forholdet til EU-retten
9. Høring
10. Sammenfattende skema

1. Indledning

Lovforslaget tilgodeser et ønske om, at de opstillingsberettigede partier og deres kandidater får ret til at ophænge valgplakater på offentlige veje og private fællesveje uden at skulle søge om forudgående tilladelse for hver enkelt valgplakat.

Lovforslaget er endvidere et led i regeringens målsætning om at forenkle og tydeliggøre lovgivningen og gennemføre administrative lettelser.

I 2005 nedsatte Transportministeriet en arbejdsgruppe, kaldet Valgplakatgruppen, for at få afdækket mulighederne for at fastsætte retningslinjer for ophængning af valgplakater på offentlige vejes arealer med henblik på at sikre en mere ensartet praksis mellem landets vejbestyrelser.

Valgplakatgruppen, der har bestået af medarbejdere fra Transportministeriet, Vejdirektoratet og kommunale medarbejdere udpeget af KL og Amtsrådsforeningen, bad i starten af 2007 alle opstillingsberettigede folketingspartier om bemærkninger til udkast af november 2006 til 'Standardvilkår for ophængning af valgplakater på vejareal i forbindelse med offentlige valg, folkeafstemninger og lignende'.

På baggrund af udtalelser fra 5 af 8 opstillingsberettigede partier og fra KL har Valgplakatgruppen udarbejdet et nyt udkast af april 2009 for 'Standardvilkår for ophængning af valgplakater på

vejareal i forbindelse med offentlige valg, folkeafstemninger og lignende’.

Parallelt med dette arbejde har Valgplakatgruppen overvejet mulighederne for at fastsætte bindende regler for ophængning af valgplakater.

Under høringen af partierne kom det frem, at de foretrak bindende regler for, hvor der ikke måtte ophænges valgplakater med henblik på at ensrette retstilstanden blandt landets vejbestyrelser og således gøre det lettere for ophængerne af valgplakater.

2. Gældende ret

2.1. Vejloven

Spørgsmålet om ophængning af valgplakater på offentlige veje er i dag reguleret i § 102, stk. 1 og 2, i lov om offentlige veje (Vejloven), jf. lovbekendtgørelse nr. 893 af 9. september 2009, som ændret ved lov 553 af 26. maj 2010.

På en offentlig vej må der ikke ophænges valgplakater uden vejbestyrelsens tilladelse, jf. Vejlovens § 102, stk. 1.

Hvis nogen hænger valgplakater op uden vejbestyrelsens tilladelse, og den pågældende ikke efterkommer påbud om at fjerne disse, er vejbestyrelsen berettiget til for den pågældendes regning at fjerne det anbragte. Er det anbragte til ulempe for færdslen er vejbestyrelsen, og i påtrængende tilfælde politiet, berettiget til uden forudgående påbud at fjerne det anbragte for den pågældendes regning. Det fremgår af Vejlovens § 102, stk. 2.

I forbindelse med administrationen af disse regler skal vejbestyrelsen varetage almene, offentligretlige hensyn, navnlig vejtekniske og færdselsmæssige (især trafiksikkerhedsmæssige) hensyn.

Disse bestemmelser giver vejbestyrelsen ret til at træffe skønsmæssige afgørelser. Det er fast antaget, at vejbestyrelsen kan fastsætte saglige vilkår i forbindelse med skønsmæssige afgørelser.

For eksempel kan vejbestyrelsen fastsætte vilkår om placering af plakaterne, ophængningsmåde og tidsmæssig afgrænsning af tilladelsen i forbindelse med meddelelse af tilladelsen.

Valgplakatgruppens udkast til standardvilkår for ophængning af valgplakater var tænkt som en hjælp til at fastsætte relevante saglige vilkår for tilladelserne.

Vejdirektoratet har i november 2006 offentliggjort standardvilkår for ophængning af valgplakater på vejareal i forbindelse med afholdelse af offentlige valg, folkeafstemninger og lignende. Disse retningslinjer lægges til grund for mange kommunale vejbestyrelses administration på området. Under henvisning til disse standardvilkår gives der kun undtagelsesvist tilladelse til ophængning af valgplakater uden for tættere bebygget område afmærket med byzonetavlen E55.

2.2. Privatvejsloven

Ophængning af valgplakater på private fællesveje er reguleret i lov om private fællesveje.

Spørgsmålet om ophængning af valgplakater på private fællesveje i byer og bymæssige områder er i dag reguleret i § 49, stk.1 og 2, i privatvejsloven, lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, som senest er ændret ved lov nr. 1537 af 21. december 2010.

I henhold til denne bestemmelse må der ikke ophænges valgplakater på private fællesveje i byer og bymæssige områder uden kommunalbestyrelsens offentligretlige tilladelse. Kommunalbestyrelsen kan meddele afslag, hvis almene, offentligretlige hensyn, først og fremmest trafiksikkerhedsmæssige hensyn, taler imod en tilladelse.

Den, der får kommunens tilladelse, vil kun kunne udnytte denne og hænge valgplakaten op, hvis vedkommende har ret hertil i henhold til aftalen med vejens ejer.

I den nye privatvejslov, lov. Nr. 1537 af 21. december 2010, der træder i kraft 1. januar 2012, videreføres denne retstilstand i bestemmelsen i § 66, stk.1.

Med dette lovforslag ændres den gældende retstilstand, således at der indføres en parallel bestemmelse svarende til forslaget om ændring af lov om offentlige veje med henblik på at ophængning af valgplakater på private fællesveje i byer og bymæssige områder kan ske efter samme principper som for offentlige veje.

Særlig hensyntagen til de politisk-demokratiske processer

Det er fast antaget, at vejbestyrelsen som en offentlig myndighed har en særlig pligt til at sikre, at de politisk-demokratiske processer kan udfolde sig, bl.a. ved offentlige meningstilkendegivelser og lignende, især i forbindelse med valg. Dette er bl.a. fastslået i en redegørelse af 9. maj 1978 (FOB 1977.435) fra Folketingets Ombudsmand om en plancheudstilling med politiske tilkendegivelser på et torv i bycentrum.

De politiske og borgerlige rettigheder, der er sikret i Grundloven, Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder (2000/C 364/01) og i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, skal derfor indgå med en særlig vægt i vejbestyrelsens vurdering, og disse hensyn bør kun vige, når hensynene til den offentlige orden og borgernes liv og helbred tilsiger dette.

Det bemærkes, at der ikke gælder et kvotesystem for så vidt angår ophængning af valgplakater. Vejbestyrelsen kan således ikke indføre kvotesystemer med henblik på, hvor mange valgplakater henholdsvis det enkelte parti eller kandidat må ophænge.

2.3. Færdselsloven

I henhold til § 99, stk. 2, i Færdselsloven, lovbekendtgørelse nr. 1320 af 28. november 2010, som ændret ved lov nr. 1338 af 19. december 2008 og lov nr. 716 af 25. juni 2010, må skilte, opslag, lysindretninger og lignende ikke anbringes på eller i forbindelse med den af transportministeren fastsatte autoriserede afmærkning, jf. Færdselslovens § 95, stk. 1.

Genstande, herunder skilte, omfattet af stk. 2, der kan ses fra vej, kan af politiet forlanges fjernet, hvis de har lighed med den autoriserede afmærkning eller de i øvrigt kan virke vildledende eller være til ulempe for færdslen, jf. Færdselslovens § 99, stk. 3.

Bestemmelserne i Færdselslovens § 99, stk. 3, giver således politiet kompetence til at gribe ind over for valgplakater ophængt på eller ved vejarealet, som er til ulempe for færdslen, bl.a. hvis de vurderes at bortlede opmærksomheden fra færdslen på vejen.

2.4. Justitsministeriets bekendtgørelse nr. 828 af 25. november 1998 om valgagitation

Ifølge denne bekendtgørelse må valgplakater o.lign. kun ophænges på offentlig gade, vej eller plads med ejerens skriftlige tilladelse, jf. § 1, stk. 1. Enhver påmaling i valgagitorisk øjemed på eller ud til offentlig gade, vej eller plads er forbudt, jf. § 2. Tilsvarende gælder brug af højtalere eller lignende i valgagitorisk øjemed uden for områder, hvor lovlige valg møder afholdes, jf. § 3, stk. 1. Det er tilladt at anvende køretøjer med valgplakater. Politiet kan dog konkret forbyde dette, hvis det medfører fare for brud på den offentlige orden, jf. § 3, stk. 4.

Det bemærkes, at indførelsen af bestemmelser der indebærer, at der ikke længere skal søges om tilladelse til ophængning af valgplakater medfører, at der skal foretages visse justeringer i bekendtgørelse nr. 828 af 25. november 1998 om valgagitation. Det fremgår af de foreslåede bestemmelser § 103 a i lov om offentlige veje og § 66 a i privatvejsloven, at der ved valgplakater forstås valgagitoriske meddelelser på en vejrbestandig plade, der ikke er større end 0,8 m². Valgagitorisk materiale der ikke falder ind under denne definition, f.eks. højtalere eller plakater og bannere større end 0,8 m², er således stadig omfattet af bekendtgørelse nr. 828 af 25. november 1998 om valgagitation.

2.5. Naturbeskyttelsesloven

I henhold til § 21, stk. 1, i naturbeskyttelsesloven, lov bekendtgørelse nr. 933 af 24. september 2009, som ændret ved lov nr. 1383 af 21. december 2009, lov nr. 1519 af 27. december 2009 og lov nr. 484 af 11. maj 2010, må der ikke anbringes plakater, afbildninger, fritstående skilte, lysreklamer og andre indretninger i reklame- og propagandaøjemed i det åbne land.

Dette forbud gælder bl.a. ikke for trafikpropaganda godkendt af Rådet for Større Færdselssikkerhed (nu Rådet for Sikker Trafik), eller plakater, der opsættes i forbindelse med folketingsvalg, valg til kommunale eller andre offentlige råd eller folkeafstemninger, jf. § 21, stk. 2, nr. 3 og 4.

3. Lovforslagets udformning

3.1. Anvendelsesområde

Lovforslaget ændrer den nuværende ordning efter Vejlovens § 102, stk. 1, som bygger på, at der skal indhentes tilladelse fra vejbestyrelsen til ophængning af valgplakater. Endvidere ændrer lovforslaget på ordningen efter Privatvejsloven § 66, stk. 1, som indebærer, at kommunalbestyrelsens godkendelse skal foreligge forinden ophængning af valgplakater. I stedet foreslås indført særlige bestemmelser om valgplakater, som sikrer, at valgplakater kan hænges op på vejarealet uden forudgående tilladelse undtagen i situationer, hvor det ud fra en trafikikkerhedsmæssig betragtning anses for betænkeligt at tillade plakaterne ophængt.

Bestemmelsen vedrører ophængning af valgplakater i forbindelse med folketingsvalg, kommunale og regionale valg, valg til Europa-Parlamentet, folkeafstemninger og andre valg, der afholdes på offentligretligt grundlag, jf. lovforslagets § 103 a, stk. 2, og § 66 a, stk. 2. Der er således ikke tale om, at lovforslaget indskrænker eller udvider det nuværende anvendelsesområde for § 102 i Vejloven eller § 66 i Privatvejsloven for så vidt angår de situationer, der ligger ud over ophængning af valgplakater, som defineret i lovforslagets § 103 a og 66 a.

Vejnettet i Danmark består af ca. 73.800 km offentlige veje og ca. 24.000 km private fællesveje. Hertil kommer en række rent private veje. Af de offentlige veje bestyres ca. 3.800 km af staten og ca. 70.000 km af kommunerne.

Der foreligger ikke oplysninger om antallet af tilladelser eller antallet ophængte valgplakater ved de senest afholdte valg.

I lighed med den gældende ordning i Vejlovens § 102, stk. 1, regulerer forslaget til nye bestemmelser i § 103 a alene ophængning af valgplakater på vejarealet, dvs. det areal, som vejbestyrelsen råder over og anvender eller kan anvende til færdselsformål. I almindelighed vil dette svare til det areal, der er udskilt i matriklen som vejareal.

Lovforslagets § 103 a og § 103 b og § 66 a og § 66 b finder kun anvendelse på valgplakater, således som de er defineret i forslagets § 103 a, stk. 1 og 66 a, stk.1., hvilket svarer til en traditionel valgplakat.

3.2. Vejloven:

Bestemmelsen hjemler en umiddelbar ret for partier og kandidater til at ophænge valgplakater i forbindelse med folketingsvalg, kommunale og regionale valg, valg til Europa-Parlamentet, folkeafstemninger og andre valg, der afholdes på offentligt grundlag. Partiernes og kandidaternes interesse i at kunne føre en tilfredsstillende valgkampagne tilgodeses med bestemmelsen, og indebærer en administrativ lettelse for partierne og kandidaterne.

Bestemmelsen tilgodeser endvidere også vejbestyrelserne, idet disse ikke længere skal behandle ansøgninger om tilladelse til ophængning af valgplakater.

Bestemmelsen medfører desuden en udvidelse i forhold til tidligere praksis af det tidsrum i hvilket valgplakater kan ophænges. Valgplakater kan således ophænges allerede fra den fjerde lørdag før valgdagen til 8 dage efter valgdagen. Ved folketingsvalg må ophængningen af valgplakater dog tidligst ske 24 timer efter valgets udskrivelse.

Bestemmelsen regulerer deslige hvor valgplakater må ophænges. Valgplakater må således ophænges på master til vejbelysningen, vejtræer, hegn, master til brug for elforsyning samt indretninger fæstnet i jorden, der har til formål at fremvise valgplakater.

Bestemmelsen regulerer endvidere i hvilke konkrete situationer, der ikke må hænges valgplakater op i. Hensynet til trafiksikkerhed, hensigtsmæssige oversigtsforhold, personsikkerhed og forsyningssikkerhed er baggrunden for bestemmelsen.

Det fremgår yderligere af bestemmelsen, at en ophængt valgplakat skal være forsynet med navn, adresse og telefonnummer på den fysiske eller juridiske person, der har iværksat valgplakatoophængningen. Bestemmelsen er indsat af hensyn til at sikre, at vejbestyrelsen kan komme i kontakt med dem, som har iværksat ophængningen.

Lovforslaget indebærer desuden, at der opereres med et 24 timers påbud. I tilfælde af at valgplakater er ophængt i strid med § 103 a, stk. 3-5, skal vejbestyrelsen meddele et påbud til den fysiske eller juridiske person, der fremgår af § 103 b. Vedkommende har således 24 timer til at nedtage valgplakaten.

Lovforslaget opererer desuden med, at de udgifter som vejbestyrelsen eller politiet måtte have i forbindelse med nedtagning af valgplakater, herunder udgifter til udbedring af mulige opstået skader, betales af ophængerens. I tilfælde af at man f.eks. ikke kan identificere ophængerens, kan

udgiften pålægges enten den fysiske eller juridiske person, som har iværksat ophængningen eller vedkommende der agiteres for på valgplakaten.

3.3. Privatvejsloven:

Der indføres lignende parallelle bestemmelser i lov om private fællesveje. Som nævnt indledningsvis skal kommunalbestyrelsens godkendelse foreligge i tilfælde af, at man som kandidat eller parti ønsker at ophænge en valgplakat. Om modtageren af tilladelsen kan udnytte denne og hænge sine plakater op, er et privatretligt anliggende mellem modtageren af tilladelsen og ejeren af den pågældende vej og vejstrækning. Private fællesveje er således både offentligretligt og privatretligt reguleret i modsætning til offentlige veje, der alene er offentligretligt reguleret.

Hensynet til, at der i de to lovgivninger opereres med så ensartede regler som muligt taler således for, at der indføres lignende parallelle bestemmelser i lov om private fællesveje. Det skal desuden bemærkes, at det for en valgplakatsophænger er svært at vurdere, om vedkommende er på en offentlig vej eller en privat fællesvej.

Indførelsen af bestemmelsen i § 66 a indebærer, at der ikke længere skal søges om godkendelse hos kommunalbestyrelsen til at ophænge en valgplakat. Endvidere skal den der ønsker at ophænge en valgplakat ikke længere have grundejerens tilladelse til at benytte tilladelsen fra kommunalbestyrelsen.

Henset til at bestemmelsen udvider, hvornår der kan ageres på en anden persons ejendom, er bestemmelsen i lov om private fællesveje indskrænket flere steder i forhold til den parallelle bestemmelse i lov om offentlige veje. Valgplakater kan således alene ophænges på master til vejbelysning og master til brug for elforsyning. Der kan dermed ikke ophænges valgplakater på hegn, i vejtræer og der kan endvidere ikke fæstnes indretninger i jorden, der har til formål at fremvise valgplakater. Det bemærkes i forlængelse heraf, at vejbelysning som sådan er en del af vejens udstyr og tjener et offentligt formål.

I tilfælde af at der i strid med bestemmelsen ophænges valgplakater på hegn, træer eller fæstnes indretninger i jorden, der har til formål at fremvise valgplakater, falder dette tilbage på privatretlige principper og regulering, og er således ikke reguleret med denne bestemmelse.

Bestemmelsen findes at være af mindre indgribende karakter og intensitet, bl.a. henset til, at valgkampagner foregår i en afgrænset, og på forhånd kendt, tidsperiode. Endvidere taler hensynet for, at der i forbindelse med afholdelse af valg, er tilfredsstillende muligheder for ophængning af valgplakater, og at partier og kandidater ikke skal bruge tidsmæssige ressourcer på at søge om tilladelse hertil. Som bemærket kan det også være vanskeligt at vurdere for en valgplakatsophænger, om der er tale om en offentlig vej eller en privat fællesvej. Hensynet til en ensartet regulering taler også for, at der indføres en parallel bestemmelse i lov om private fællesveje, dog med visse indskrænkninger af hensyn til grundejernes interesse i at der med bestemmelsen ageres på privat ejendom.

Bestemmelsen i lov om private fællesveje er som nævnt bygget op efter samme system, som bestemmelsen i lov om offentlige veje. Det er således inden for det samme tidsmæssige rum at valgplakater må ophænges, samt i forbindelse med den samme type valg. For så vidt angår de steder hvor valgplakater ikke må ophænges, er der dog en forskel, henset til at der er forskel på karakteren

af offentlige veje og private fællesveje. Det er således ikke relevant at tale om motorveje og motortrafikveje i forbindelse med private fællesveje.

Bestemmelsen i lov om private fællesveje er endvidere bygget op efter de samme principper, som § 103 b i lov om offentlige veje, jf. § 66 b. Valgplakaterne skal således være forsynet med navn, adresse og telefonnummer på den fysiske eller juridiske person, der har iværksat valgplakatoophængningen. Desuden opereres der deslige med et påbud på 24 timer i forhold til at nedtage valgplakater ophængt i strid med bestemmelserne, samt at udgifter til nedtagning og udbedring af skader betales af ophængerens, dog med mulighed for at pålægge den fysiske eller juridiske person, der har iværksat ophængningen, eller den der agiteres for på valgplakaten, udgiften.

For så vidt angår lov om private fællesveje, jf. lov nr. 1537 af 21. december 2010, fremgår det af ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 101, at loven træder i kraft den 1. januar 2012. I § 3 i nærværende lov er det fastsat, at loven træder i kraft dagen efter bekendtgørelse i Lovtidende. Det bemærkes dog specifikt, at § 66 i lov om private fællesveje, jf. lov nr. 1537 af 21. december 2010, først træder i kraft fra den 1. januar 2012. I de tilfælde hvor en konkret situation ikke er omfattet af den foreslåede § 66a og b, vil det således være § 49, i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, som reguleringen falder tilbage på til og med ikrafttrædelsesbestemmelsen i § 101 i lov nr. 1537 af 21. december 2012 træder i kraft.

4. Økonomiske og administrative konsekvenser for det offentlige

Lovforslaget forventes at medføre en administrativ lettelse for de offentlige vejbestyrelser, dels i form af færre sager hvor vejbestyrelsen skal tage stilling til en konkret ophængning/opstilling, dels i form af forenklede procedurer i tilfælde af tilsidesættelse af reglerne.

5. Økonomiske og administrative konsekvenser for erhvervslivet

Lovforslaget har ikke økonomiske eller administrative konsekvenser for erhvervslivet.

6. Økonomiske og administrative konsekvenser for borgerne

Lovforslaget forventes at medføre administrative og økonomiske lettelser i mindre omfang.

7. Miljømæssige konsekvenser

Lovforslaget har ingen miljømæssige konsekvenser.

8. Forholdet til EU-retten

Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter.

9. Høring

[Lovforslaget har været i høring hos følgende myndigheder og organisationer: Kommunernes Landsforening, Kommunalteknisk Chefforening, Kommunal Vejteknisk Forening, Danske Regioner, de til valg til Folketinget opstillingsberettigede partier, FDM, Rådet for Sikker

Trafik, Dansk Ledningsejerforum, Dansk Energi, Dansk Energinet, Trafikselskaberne, Dansk Naturfredningsforening, Landsforeningen af Menighedsrådsvalg, Parcelhusejernes Landsforening, Fritidshusejernes Landsforening, Danske Boligadvokater, Dansk Ejendomsmæglerforening, Rigspolitiet.]

Høringssvarene fremsendes til Trafikudvalget ledsaget af de kommentarer, som udtalelserne måtte give anledning til.

10. Sammenfattende skema

	Positive konsekvenser/mindreudgifter	Negative konsekvenser/merudgifter
Økonomiske konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for stat, kommuner og regioner	Lettelse af vejbestyrelsernes administration som følge af færre sager og enklere procedurer i tilfælde af nedtagning af plakater ophængt i strid med bestemmelserne	Ingen
Økonomiske konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for erhvervslivet	Ingen	Ingen
Administrative konsekvenser for borgerne	Lovforslaget giver partierne og listerne ret til at hænge plakater op på offentlige veje uden forudgående tilladelse	Ingen
Miljømæssige konsekvenser	Ingen	Ingen
Forholdet til EU-retten	Lovforslaget indeholder ikke EU-retlige aspekter	

Bemærkninger til lovforslagets enkelte bestemmelser

Til nr.1

Det foreslås, at der indsættes en ny overskrift *Valgplakater på vejareal* i kap. 11 i lov om offentlige veje efter § 103 med henblik på at tydeliggøre, at de følgende bestemmelser §§ 103a og 103b er specialbestemmelserne om valgplakater. Endvidere foreslås det, at der indsættes en ny overskrift *Valgplakater på vejareal* i kap.10 i lov om private fællesveje efter § 66 ligeledes med henblik på at tydeliggøre, at de følgende bestemmelser §§ 66 a og 66 b er specialbestemmelser om valgplakater.

Som nævnt indledningsvis regulerer forslaget til nye bestemmelser i § 103 a alene ophængning af valgplakater på vejarealet, dvs. det areal, som vejbestyrelsen råder over og anvender eller kan anvende til færdselsformål. I almindelighed vil dette svare til det areal, der er udskilt i matriklen som vejareal.

I § 103 a, stk.1 defineres de plakater, som er omfattet af bestemmelserne i § 103 a og § 103 b, størrelsesmæssig svarende til den almindeligt anvendte reklamestørrelse og pladestørrelse, der kendes fra valg til offentlige forsamlinger, folkeafstemninger m.m. En parallel bestemmelse er indført i § 66 a, stk.1, i lov om private fællesveje.

Skulle der konkret være ønske om at ophænge valgplakater større end 0,8 m², bannere og variable valgplakater, herunder skærme, med levende tekst og billeder, skal der søges om vejbestyrelsens tilladelse hertil efter vejlovens § 102, stk. 1.

Vejbestyrelsen vil i denne forbindelse især skulle varetage hensynet til trafikikkerheden. De færdselssikkerhedsmæssige forhold vil især indgå med stor vægt i forbindelse med variable valgplakater, herunder skærme med levende tekst og billeder. Disse ”levende” former for at skabe interesse for det politiske budskab vurderes i højere grad end ved almindelige valgplakater at fjerne trafikanternes opmærksomhed fra trafikken på vejen.

Store bannerreklamer på stilladser vil fortsat kunne hænges op efter en konkret tilladelse fra vejbestyrelsen, jf. vejlovens § 102, stk. 1. Henset til at der er tale om en valgperiode, som pågår i et bestemt afgrænset tidsrum, vil vejbestyrelsen skulle behandle anmodningen om tilladelse til ophængning af valgplakater efter § 102 i vejloven inden for kort tid, således at formålet med anmodningen kan realiseres.

For så vidt angår privatvejsloven vil kommunalbestyrelsens godkendelse skulle foreligge i de tilfælde, hvor der ønskes ophæng valgagitorisk materiale, som ikke falder under definitionen i § 66 a, stk.1. Endvidere skal kommunalbestyrelsen før den meddeler godkendelse forhandle med politiet, jf. § 66, stk.2. Der henvises endvidere til § 49, stk.1 i lovbekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008, for så vidt angår anvendelse heraf før den 1. januar 2012.

Det har hidtil været praksis, at valgplakater måtte hænge i perioden 3 uger før valgdatoen til 5 dage efter valgdatoen. Med henblik på at give mulighed for ophængning i weekenderne, hvor trafikken på vejene er mindre intensiv og dermed udgør en mindre fare for ophængerne, foreslås det i § 103 a, stk. 2, at valgplakater må hænge i perioden fra den fjerde lørdag før valgdagen til 8 dage efter valgdagen. En parallel bestemmelse er indsat i § 66 a, stk. 2, i lov om private fællesveje.

Denne tidsafgrænsning er fastsat på baggrund af en afvejning af hensynet til færdselssikkerheden, den demokratiske proces, risikoen for hærværk mod valgplakaterne og vind- og vejrs indvirkning på valgplakatens ophængning i ophængningsperioden. Endvidere sikres ophængerne en weekend til at nedtage valgplakater efter valgets afholdelse.

Endvidere fremgår det af § 103 a, stk. 2, i lov om offentlige veje, og § 66 a, stk. 2, i lov om private fællesveje, at for så vidt angår folketingsvalg, må valgplakater tidligst ophænges 24 timer efter valgets udskrivelse. Bestemmelsen er sat ind af hensyn til, at den konkrete dato for afholdelse af folketingsvalg ikke er kendt, før valget er udskrevet. For at give partierne mulighed for at forberede ophængningen, foreslås det, at der ved folketingsvalg tidligst må ophænges valgplakater 24 timer efter valgets udskrivelse.

Valghandlinger, der er omfattet af bestemmelsen, er valg der afholdes på et offentligt grundlag. Således er valg til menighedsråd også omfattet. Valg til forsamlinger og bestyrelser nedsat på privatretligt grundlag er således ikke omfattet. I disse tilfælde gælder bestemmelsen i vejlovens § 102 og privatvejsloven § 66, jf. § 49 i lovebekendtgørelse nr. 433 af 22. maj 2008 for så vidt angår tidsrummet før den 1. januar 2012.

I medfør af § 103 a, stk. 3, i lov om offentlige veje, vil valgplakater, således som de er defineret i forslaget § 103 a, stk. 1., i praksis skulle hænges op i master til vejbelysning, vejtræer, hegn, master til brug for elforsyning samt indretninger der har til formål at fremvise valgplakater. Et eksempel på en til formålet anbragt indretning er en indretning, der anbringes i jorden med en pind eller lignende. Det bemærkes, at i forbindelse med nedtagning af valgplakater, som netop er fastgjort til en pind eller et spyd fæstnet i jorden, er det ikke alene valgplakaten som skal fjernes, men også spydet, pinden, stroppen mv.

Dette vil ikke medføre en reduktion i lovlige ophængningsmuligheder i forhold til hidtidig praksis.

Flere steder tilhører masterne til vejbelysningen det elforsyningsselskab, som leverer strømmen til anlæggene. Det er efter forslaget ikke nødvendigt at indhente masteejerens tilladelse til ophængningen. I overvejelserne er indgået dels den relativt korte periode, som valgplakaterne må hænges op, dels at vejbelysningen er en del af vejens udstyr og som sådan helt underlagt vejbestyrelsens kompetence, dels at offentlige veje er en del af det offentlige rum, hvor det parlamentariske demokrati skal kunne udfolde sig med skyldig hensyntagen til især trafikikkerheden og trafikafviklingen. Endvidere vurderes masteejernes interesser varetaget ved forbuddet i forslaget § 103 a, stk. 3, nr. 10 hvori det fremgår, at valgplakater ikke må ophænges på en sådan måde, at valgplakaten kan medføre skader på eller ændringer af vejtræer eller master til vejbelysning, hegn og indretninger til forsyningsvirksomhed. Det vil således ikke være tilladt at sømme, nagle eller skrue valgplakater op i træerne, ligesom der heller ikke må saves eller beskæres for at kunne hænge valgplakater op.

Det er endvidere en betingelse for ophængning af valgplakater efter § 103 a, stk. 4, at valgplakater ophænges forsvarligt og på en sådan måde, at de ikke dækker for autoriseret afmærkning, herunder færdselstavler, vejvisningstavler eller lignende vejudstyr. Valgplakaterne må ikke forhindre hensigtsmæssige oversigtsforhold eller i øvrigt udgøre en fare for trafikikkerheden. Formålet med bestemmelsen er at sikre, at trafikanternes udsyn ikke forringes, således at trafikanter kan orientere sig forsvarligt i trafikken. Efter Færdselslovens § 95, stk. 1 fastsætter transportministeren bestemmelser om udformningen og betydningen af færdselstavler mv., såkaldt autoriseret

vejafmærkning. Dette er sket ved vejafmærkningsbekendtgørelsen.

Bestemmelsen i privatvejslovens § 66 a, stk. 3, er udarbejdet anderledes af hensyn til, at private fællesveje, modsat offentlige veje, også er privatretligt reguleret. Efter § 66 a, stk. 3, kan der alene ophænges valgplakater på master til vejbelysning og master til brug for elforsyning. Der kan dermed ikke ophænges valgplakater på hegn, i vejtræer og der kan endvidere ikke fæstnes indretninger i jorden, der har til formål at fremvise valgplakater. Disse forbud er fastsat netop af hensyn til grundejerens interesse.

Det er endvidere en betingelse for ophængning af valgplakater efter § 66 a, stk. 4, at valgplakater ophænges forsvarligt og på en sådan måde, at de ikke dækker for lovlig etableret afmærkning, herunder færdselstavler, vejvisningstavler eller lignende udstyr.

Bestemmelsen i § 103 a, stk. 5, i lov om offentlige veje og § 66 a, stk. 5, i lov om private fællesveje, opregner de tilfælde, hvor der ikke må ophænges valgplakater. Bestemmelserne er fastsat ud fra et hensyn til trafiksikkerheden og et hensyn til valgplakatsophængerne, som skal færdes på vejarealet i forbindelse med ophængningen og nedtagningen. Det bemærkes, at der er forskel på henholdsvis § 103 a, stk. 5, i lov om offentlige veje, og § 66 a, stk. 5, i lov om private fællesveje, henset til at der er forskel på karakteren af en offentlig vej og en privat fællesvej.

Opregningen er et udtryk for, at færdselssikkerhedsmæssige hensyn generelt gør det betænkeligt at ophænge og nedtage valgplakater på de nævnte steder. Forslaget vurderes ikke at reducere det antal kilometer offentlige veje og private fællesveje, hvor valgplakater herefter i praksis vil kunne ophænges.

Forbuddet i forslaget § 103 a, stk. 5, nr. 1, i lov om offentlige veje, imod at ophænge valgplakater på motorveje og motortrafikveje er først og fremmest en konsekvens af den høje lovlige hastighed på disse vejtyper. Såvel ophængningen som nedtagningen af valgplakaterne på disse veje, som konsekvenser af selv meget kort tids uopmærksomhed på færdslen på vejen, indebærer en høj risiko for alvorlige personskader og længerevarende afbrydelser af centrale dele af vejinfrastrukturen. Af samme årsag gives der efter den gældende vejlovs § 102, stk. 1, ikke tilladelser til ophængning på motorveje og motortrafikveje.

Forbuddet i forslaget § 103 a, stk. 5, nr. 2 og 3, i lov om offentlige veje, er et udtryk for, at det skønnes at være forsvarligt ud fra et trafiksikkerhedsmæssigt synspunkt at ophænge og nedtage valgplakater i midterrabatter på veje, hvor den tilladte hastighed er 60 km/t eller derunder, forudsat at der udvises forsigtighed ved færdslen på tværs af vejen. Dette gælder også opsætning på trådhegn i midterrabatter.

Ophængning af valgplakater i midterrabatten på vejstrækninger med midlertidig hastighedsnedsættelse til 60 km/t eller derunder, fx i forbindelse med vejarbejde, er dog omfattet af forbuddet.

Der sker mange alvorlige ulykker i forbindelse med veikryds på landevejene, hvor trafikanterne ikke er opmærksomme på muligheden for færdsel fra de mindre betydende veje, ligesom trafikanterne fra de mindre betydende veje undervurderer hastighederne på landevejen. Det er derfor vigtigt at sikre, at oversigtsforholdene ikke forringes ved ophængning af valgplakater. Derfor fastslår bestemmelsen i § 103 a, stk. 5, nr. 4, i lov om offentlige veje, at der ikke kan ophænges

valgplakater nærmere end 100 meter fra vejkryds uden for bymæssigt område afgrænset ved oplysningstavlen E55.

Ved oplysningstavle E55 angives de områder, hvor Færdselslovens regler for tættere bebygget område gælder. Tavlen E55 fremgår af bekendtgørelse om vejafmærkning, jf. bekendtgørelse nr. 784 af 6. juli 2006.

Med forbuddet i § 103 a, stk. 5, nr. 5, i lov om offentlige veje, ønskes hensynet til trafiksikkerheden tilgodeset. Valgplakater må således ikke ophænges på samme indretning som autoriseret afmærkning, herunder færdselstavler, vejvisningstavler eller lignende vejudstyr.

Forbuddet i § 103 a, stk. 5, nr. 6, i lov om offentlige veje, er fastsat ud fra et hensyn til forsyningssikkerheden og hensynet til de personer, som skal ophænge og nedtage valgplakater.

Forbuddene i forslaget § 103 a, stk. 5, nr. 7-8, i lov om offentlige veje, er fastsat af hensyn til trafikanterne på vejen herunder cyklister, og deres muligheder for at benytte vejen uden at komme til skade. Valgplakater, der ophænges langs vejen, må efter nr. 7 ikke ophænges nærmere end 0,5 meter fra kørebanelodret eller 0,3 meter fra cykelstikant målt fra nærmeste kant af valgplakaten. For så vidt angår nr. 8 bemærkes det, at valgplakater ikke må ophænges lavere end 2,3 m direkte over fortov eller cykelsti målt fra nederste kant af valgplakaten. Dette er af hensyn til cyklister og gående, der skal passere under valgplakater, der hænger direkte over fortovet eller cykelstien. For så vidt angår konstruktioner, der er fæstnet lodret i jorden, og hvor valgplakaten hænges på selve den lodrette konstruktion, vil valgplakaten ikke hænge direkte over fortov eller cykelsti, og kravet i nr. 8 finder dermed ikke anvendelse.

Forbuddet i forslaget § 103 a, stk. 5, nr. 9, i lov om offentlige veje, skal tilgodeses valgplakatoafhængernes sikkerhed og hensynet til at undgå brud på forsyningssikkerheden.

Forbuddet i forslaget § 103 a, stk. 5, nr. 10, i lov om offentlige veje, skal tjene til at undgå skader på vejtræer og vejens konstruktioner, jf. § 103 a, stk. 3.

For så vidt angår de parallelle bestemmelser i § 66 a, stk. 5, pkt. 1-8, i lov om private fællesveje, henvises der til de beskrevne bestemmelser oven for, idet det er de samme hensyn der her gør sig gældende. Det bemærkes i forlængelse heraf, at det ikke er relevant at inddrage motorveje og motortrafikveje for så vidt angår private fællesveje.

Bestemmelsen i § 103 b, stk. 1, i lov om offentlige veje, fastslår, at en ophængt valgplakat skal være forsynet med letlæselige og vejrbestandige oplysninger om navn, adresse og telefonnummer på den fysiske eller juridiske person, der har iværksat valgplakatoafhængningen. I tilfælde af at der er tale om en juridisk person, skal oplysningerne endvidere suppleres med oplysning om navn, adresse og telefonnummer på en fysisk person, der repræsenterer den juridiske person. Disse oplysninger har bl.a. til formål at sikre, at vejbestyrelser har en mulighed for at komme i kontakt med dem, som har iværksat ophængningen og således gøre opmærksom på, når valgplakater er ophængt i strid med bestemmelserne.

Valgplakater, der er ophængt i strid med § 103 a, stk. 3-5, i lov om offentlige veje, skal nedtages inden for 24 timer efter, at vejbestyrelsen har meddelt dette til den fysiske eller juridiske person nævnt i stk.1, 1.pkt., eller den fysiske person nævnt i stk.1, 2. pkt.

Der gives således et påbud fra vejbestyrelsen på 24 timer, i hvilket tidsrum valgplakaterne kan tages ned med henblik på ophængning i overensstemmelse med bestemmelserne.

Det følger af § 103 b, stk. 3, at vejbestyrelsen kan nedtage valgplakater, som ikke er nedtaget inden for den i stk. 2 nævnte 24 timers frist, eller som er ophængt uden for det i § 103 a, stk. 2, nævnte tidsrum. Endvidere kan vejbestyrelsen nedtage valgplakater, som er ophængt i strid med § 103 a, stk. 3-5, og som ikke indeholder de i stk.1 krævede oplysninger, jf. ovenfor.

Valgplakater, der udgør en umiddelbar og konkret fare for trafiksikkerheden kan dog nedtages straks ved vejbestyrelsens eller politiets foranstaltning. Det følger af § 103 b, stk. 4. Bestemmelsen tilgodeser hensynet til trafiksikkerhed, idet der kan være behov for, at vejbestyrelsen har mulighed for at agere hurtigt og nedtage en valgplakat, hvis der er et trafiksikkerhedsmæssigt behov herfor.

Efter nedtagning af valgplakat skal enten vejbestyrelsen eller politiet umiddelbart rette henvendelse til den fysiske eller juridiske person, der er nævnt i § 103 b, stk.1, 1. pkt., eller til den fysiske person nævnt i stk.1, 2. pkt, med anmodning om at valgplakaten afhentes. Det følger af § 103 b, stk. 5.

Med henblik på at reducere vejbestyrelsernes udgifter til opbevaring af valgplakater, der er fjernet, fordi de var ophængt i strid med reglerne, og for at motivere til afhentning af disse, begrænses vejbestyrelsens pligt til at opbevare valgplakaterne i op til 6 måneder efter valgdatoen. Herefter kan de destrueres.

Vejbestyrelsens eller politiets udgifter efter § 103 b, stk. 3 til 5, i lov om offentlige veje, samt udgifter til udbedring af skader på vejtræer og indretninger, betales af ophængeren, jf. § 103 b, stk. 6. I de tilfælde hvor det viser sig umuligt at pålægge ophængeren udgifterne hertil, f. eks. ved dødsfald, konkurs eller fordi vedkommende ikke kan identificeres, kan den fysiske eller juridiske person nævnt i § 103 b, stk.1, 1. pkt, pålægges at afholde disse udgifter, medmindre denne kan sandsynliggøre, at ophængningen ikke er sket på den pågældendes foranledning..Såfremt valgplakaten ikke indeholder de i stk.1 krævede oplysninger, kan den fysiske eller juridiske person, der er anført på valgplakaten, ligeledes pålægges at afholde disse udgifter, medmindre den pågældende kan sandsynliggøre, at ophængningen ikke er sket på den pågældendes foranledning.

Vejbestyrelsen kan vælge at undlade at opkræve udgifterne hos ophængeren, hvis omkostningerne ved opkrævningen ikke står mål med udgifternes størrelse.

Bestemmelserne er ikke til hinder for, at vejbestyrelsen indgår aftaler med partierne/kandidaterne om, at vejbestyrelsen mod betaling forestår ophængning/nedtagning af valgplakater, i det omfang vejbestyrelsen i øvrigt har hjemmel hertil.

Det bemærkes, at overtrædelse af bestemmelsen i § 103 b, i lov om offentlige veje, ikke foreslås strafbelagt. Dog må det anses at være i kandidatens eller partiets egen interesse at opfylde kravet i § 103 b, idet det medfører de fordele, der fremgår af lovforslaget, herunder meddelelse fra vejbestyrelsen om nedtagning af valgplakat, varsel på 24 timer samt henvendelse fra vejbestyrelsen om at valgplakaten kan afhentes.

Det bemærkes yderligere, at oplysningen om navn, adresse og telefonnummer efter § 103 b ikke nødvendigvis skal fremgå af valgplakatens forside. Oplysningen kan således fremgå på en mærkat fæstnet på bagsiden af valgplakaten.

Allerede fordi valgplakaterne kun ophænges i en kortere periode, og fordi reglerne om hvor der ikke må ophænges valgplakater er klare, skønnes der ikke at være retssikkerhedsmæssige betænkeligheder ved at afskære muligheden for at indbringe vejbestyrelsens afgørelser til højere administrativ myndighed, jf. § 103 b, stk. 7. Det bemærkes, at afgørelser efter stk. 6 godt kan indbringes for højere administrativ myndighed. Kommunernes afgørelser kan således indbringes for Vejdirektoratet, jf. 4 i lov om offentlige veje og § 2, stk. 2 i lov om offentlige veje, og Vejdirektoratets afgørelser kan indbringes for Transportministeriet.

For så vidt angår de parallelle bestemmelser i § 66 b, stk. 1-7, i lov om private fællesveje, henvises der til de beskrevne bestemmelser oven for.

Til nr. 2

Med den foreslåede affattelse af vejlovens § 113, stk. 1, nr. 1 og privatvejslovens § 98, stk.1, nr.1, sikres det, at den der overtræder bestemmelsen i § 103 a, stk. 4 og 5 og § 66 a, stk. 4 og 5, kan straffes med bøde.

Denne straffebestemmelse har formentlig ringe praktisk anvendelse for vejbestyrelserne. Men den foreslås opretholdt, således at bødestraf kan gives i særlig grove tilfælde, hvor hensynet til andres liv og førlighed er tilsidesat.

Der er ikke fundet grundlag for at anvende vejlovens § 114 om tvangsbøder på de relativt kortvarige overtrædelser af bestemmelserne i § 103 a eller § 99 i privatvejsloven vedrørende berigtigelse og tvangsbøder.